

SISEMINISTEERIUM

Maret Maripuu
Sotsiaalkindlustusamet

Teie: 30.04.2024 nr 1-13/13761-1

Meie: 24.05.2024 nr 10-10/120-1

Isikuandmete korrektsus ja muutmine rahvastikuregistris

Lugupeetud Maret Maripuu

Pöördusite Siseministeeriumi poole seoses Eestis mitteviibivatele välisriigi kodanikele Eesti pensioni väljamaksetega tõusetunud probleemiga, kui nende isikute andmed rahvastikuregistris erinevad sellest, mis info teile välisriigist selle isiku kohta on esitatud.

Tõite oma kirjas õigesti välja, et välisriigi perekonnaseisudokument peab vastama perekonnaseisutoimingute seaduse (edaspidi PKTS) § 6 lõikes 3 sätestanud nõuetele - dokument peab olema legaliseeritud või kinnitatud tunnistusega (apostill) välja arvatud juhul, kui õigusakt näeb ette teisiti, dokument esitatakse diplomaatilise või ametliku kanali kaudu või tegemist on surma tõendavate andmetega, mille usaldusväärsuses on kannet tegev ametnik veendunud.

PKTS § 6 lõige 5 sätestab välisriigi dokumendi tõlke nõude, kui dokument ei ole eesti keeles. Dokument peab olema vandetõlgi poolt tõlgitud kas eesti, vene või inglise keelde välja arvatud juhul kui dokument on juba vene- või inglisekeelne.

Need nõuded kehtivad sõltumata dokumenti esitava inimese kodakondsusest.

Isikunimi

Vastavalt nimeseadusele kantakse mittekodaniku nimi rahvastikuregistrisse isikut tõendavalt dokumendilt või perekonnasündmuse dokumendilt. Perekonnasündmuse dokumendilt, kui see ei ole ladinatäheline, isiku nimi transkribeeritakse, lähtuvalt transkribeerimise reeglitest. Reeglid on sätestatud Vabariigi Valitsuse 18.03.2005 määrusega nr 61 „Isikunime andmisel ja kohaldamisel kasutatavate eesti-ladina tähtede ja sümbolite loetelu ning võõrkeelsete isikunimedede ümberkirjutusreeglid“. Nimetatud määrus sisaldab erinevate keelte (näiteks vene ja valgevene keele jt.) tähetabeleid, mille alusel vastava keele tähed eesti keelde ümber kirjutatakse.

Teie kirjas viidatud probleem võib tuleneda erinevates keeltes kasutatavatest transkribeerimise reeglite erinevusest. Korrektse isikunime kandmiseks rahvastikuregistrisse on kõige õigem kasutada isikut tõendavat dokumenti, milles on isiku ladinatäheline nimekuju.

Perekonnasündmuse dokumendi kasutamisel tuleb nimi transkribeerida vastavalt Eesti reeglitele ja see ei pruugi ühtida isikut tõendava dokumendi nimega.

Dokumendi esitamine

Välisriigi perekonnasündmuse dokumenti saab esitada Eestis maakonnakeskuse kohalikule omavalitsusele või välisriigis Eesti välisesindusele. PKTS § 3 sätestab perekonnaseisuasutused ja nende pädevused. Kui tegemist ei ole Eesti kodanikuga, ei pruugi Eesti välisesindus isikuga tegeleda, sest saatkonnad teenindavad esmajoones Eesti kodanikke välismaal. Aukonsulid ei oma perekonnaseisumetniku pädevust ja seega neile dokumente esitada ei saa. Dokument kantakse registrisse esimesel võimalusel ja originaaldokument tagastatakse esitajale.

Postiaadress

Olete oma kirjas juhtinud tähelepanu postiaadressi kandmise probleemile. Nimelt ei kantud kolmanda riigi kodanikule, kellel puudub Eesti elamisloa ja kes pole seetõttu rahvastikuregistri subjekt, rahvastikuregistrisse postiaadressi. Selgitame, et postiaadress on rahvastikuregistri tähenduses lisa-aadress. Elukohaandmed kantakse kolmandate riikide kodanikele vaid elamisloa olemasolul ehk subjektsuse saavutamisel. Teie kirjast jääb arusaamatuks, kas soovite elukoha- või lisa-aadressi kandmist. Lisa-aadressi ja kontaktandmete esitamine on samuti ainult rahvastikuregistri subjektide õigus ja kohustus.

Siseministeriumile esitav andmete edastamise vorm

Toome välja probleemi, mis on seotud Sotsiaalkindlustusameti poolt edastatavate andmete vahetamise vormiga, millega edastate isikute muutunud andmeid. Nimelt edastate andmevahetusega saadud andmeid, mis on Teie asutuse kasutataval vormil. Kahjuks ei ole sageli võimalik isiku andmeid sellelt vormilt rahvastikuregistris muuta, sest andmekoosseis ei ole muudatuse tegemiseks piisav. Näiteks kui esitatakse isiku surmaandmed, siis tavaliselt on sellel vormil isiku nimi, sünniaeg, sünnikoht ja surmaaeg, kuid puudub surmakoht. Ilma surmakohata ei saa surmakannet rahvastikuregistrisse teha. Selline andmeväli on küll Teie vormil olemas, kuid enamasti täitmata.

Teine näide puudutab nimemuutmist. Selleks, et rahvastikuregistris saaks andmed korrastatud, on vaja teada isiku uut ees- või perekonnanime ja nimemuutmise kuupäeva ning esmatähtsana neid andmeid, millega isik oleks rahvastikuregistris tuvastatav. Ei piisa lihtsalt uuest ees- või perekonnanimest ja isikukoodist. Kui aga nimi on muudetud abiellumisega, ei ole tegemist pelgalt nimemuutmisega, vaid nimi on muutunud abielu sõlmimise tulemusel ning sellisel juhul peab olema esitatud abieludokument, kus on abiellujate andmed, abiellumise koht, kuupäev, sündmuse registreerinud asutuse nimetus, kande kuupäev ja number või selle puudumisel dokumendi number ja perekonnasündmuse dokumendi andmed. Andmete koosseis tuleneb PKTS-ist.

Ettepanekud

- Teeme ettepaneku lihtsustada nende välisriigis viibivate isikute perekonnasündmuse dokumentide esitamise võimalusi, kellel on õigus Eesti pensionile ja kelle andmed ei ole rahvastikuregistris korras. Mainitud isikud võiksid esitada oma välisriigi perekonnasündmuse originaaldokumendi (vajadusel tõlgituna) või isikut tõendava

dokumendi välisriigi pensioniametile, kes teeb dokumendist koopia, kinnitab koopia õigsust ning edastab koopia Sotsiaalkindlustusametile. See eeldab, et Sotsiaalkindlustusamet juhendab oma koostööpartnerit ning et isikud saaksid varakult info välisriigi perekonnasündmuse dokumentide nõuete kohta.

- Pensioni taotlemise punktis 7 on toodud vajalike lisadokumentide loetelu nagu näiteks sünnitunnistus, abielutunnistus ja surmatunnistus. Soovitame lisada soomutmise, nimemuutmise ega lahutuse dokumendi, mis võivad samuti olla nimemuudatuse tegemise aluseks. Samuti võiks loetletud dokumentide nimekirja juurde lisada märkuse, et kui perekonnasündmus on aset leidnud välisriigis, siis välisriigi perekonnaseisudokument peab vastama PKTS-s sätestatud nõuetele ehk olema tõlgitud eesti-, inglise- või vene keelde, v.a. kui dokument on juba nendes keeltes ning legaliseeritud või apostillitud, kui seadus ei näe ette teisiti.
- Võimalusel võiks edastataval andmete vahetamise vormil olla alati märgitud ka surmakoht.

On mõisteta, et tugevamad dokumendinõuded, kui harjunud olete, on teile ebanugavad. Meie nõuded tulenevad sellest, et rahvastikuregistrisse teie poolt esitatud andmete kandmisel usaldame teie asutuses läbi viidud dokumentide vastuvõtmise korrektseid protseduure ja kantud andmed muutuvad kättesaadavaks kogu rahvastikuregistri kasutajaskonnale. Püüame tagada, et registri andmed oleksid tõesed ja vastaksid tegelikele inimese elusündmustele ja oleksid dokumentaalselt tõestatud. Lisaks toome välja, et vastavalt rahvastikuregistri seaduse § 31 lõike 2 punktile 1 on andmeandja kohustatud tagama rahvastikuregistrisse antavate andmete vastavuse rahvastikuregistri seaduse § 22 lõikes 1 nimetatud dokumendile kantud andmetele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Enel Pungas

Rahvastiku toimingute osakonna juhataja

Pille Lember 6125226

pille.lemer@siseministeerium.ee